

[1]

PARE

CAÏM: Moltes gràcies a tots per venir. Em fa molta il·l·lusió que avui hagin decidit venir fins aquí al teatre i vulguin compartir amb mi aquesta història, que és la meva. Tot el que els hi explicaré avui és veritat. Perquè la ficció és la veritat suprema. Si volen poden anar-se'n, ara sí. Potser, amb una mica de sort, els hi poden tornar els diners de l'entrada, això ja no depèn de mi... Si volen quedar-se, són benvinguts, els hi dic de tot cor, però... m'haurien de fer el favor d'apagar els telèfons, i que no se senti tampoc la vibració.

Pausa. Espera que el públic ho faci.

No pateixin, jo m'espero. Són vostès qui després tindran pressa per marxar... Gràcies. Els hi dic tot això, perquè una trucada pot canviar el món. Pot canviar l'ordre de tota la nostra existència i una trucada enmig de la nit, només porta males notícies, deia sempre la meva mare.

Sona un telèfon.

No, no, no... encara, no.

Deixa de sonar el telèfon.

No puc començar la història per la meitat. Per trucades com aquesta, a partir de cert dia, sempre que sonava el telèfon a casa, la mare no l'agafava. Jo li deia que potser no eren males notícies, que potser ens havia tocat la loteria, i el meu pare contestava que/

PARE: Això només els hi passa als desgraciats, i nosaltres som pitjors que els desgraciats.

1.2 CASA D'EN CAÏM (1988)

Entra PARE, d'uns quaranta/cinquanta anys.

CAÏM: Aquest és el meu pare. Uns anys abans que morís. Quan les trucades no eren un problema. A la meva història el pare sempre tindrà aquesta edat, perquè vull recordar-lo sempre així. Encara jove. No m'interessa que vegin la seva pell aferrada als ossos, malalt de càncer i sense pèl. Vull que el vegin divertit.

PARE: No m'escoltes, oi?

CAÏM, a públic: Jo ara tinc divuit anys —encara que no ho sembli—, i és un dels últims estius que passaré amb ell.

PARE: Em sents? Me cago en Déu...

CAÏM, a públic: El pare és ateu. I aprofita qualsevol excusa per recordar-ho a la humanitat. Jo faig la migdia.

PARE: Caïm!

CAÏM, a públic: Exacte. El pare és ateu i jo em dic Caïm.

PARE: És un nom collonut.

CAÏM: Vull dormir.

PARE: I jo ser ric i els nenets de l'Àfrica no passar fam. On és ta germana?

CAÏM: No ho sé. A dalt.

PARE: A dalt no hi és.

CAÏM: No ho sé, a fora jugant.

PARE: No m'ha avisat.

CAÏM: Deixa-la fer, no pateixis.

PARE: L'avi m'ha dit que ha vist a ta germana sortir amb unes amigues.

CAÏM, a públic: A l'avi el van matar a Jaca durant la guerra civil. L'any 39. El pare no el recorda perquè va néixer aquell mateix any, però diu que pot parlar amb ell i que algunes nits es presenta per casa. Jo li he demanat mil vegades que si ve tan sovint em podria arreglar la moto, però ara el meu avi —es veu— que no està per hòsties.

PARE: Anem a buscar a la Marga.

CAÏM: No t'amoïnis, pare, que ja hi vaig jo.

PARE: Té catorze anys, sóc son pare, que et penses que no sé que algú li està magrejant els pits? Només vull saber si és per damunt del sostén o no, i vull veure-li la cara al nano, per si a la festa major he de treure l'escopeta de perdigons o la de caçar.

Entra MARGA.

MARGA: Què dieu d'una escopeta?

CAÏM: On eres?

MARGA: A la plaça del Toll.

PARE: Bon intent, filla.

MARGA: Prop del pou.

PARE: No estaves sola, oi?

MARGA: Sí... Jugava.

CAÏM, a públic: Encara que aquell dia la Marga en tenia catorze, per mi, aquí dins sempre en tindrà disset. Les edats se'm barregen, com es barregen els records i els cordills dins de les butxaques.

1.3 PROP DEL POU

NOI SENSE RIMA: T'he escrit un poema.

MARGA: Per mi? Per què ho has fet?

NOI SENSE RIMA: Perquè tenia una cosa aquí...

MARGA: Però estàs bé?

NOI SENSE RIMA: Sí, sí...

MARGA: Ah...

NOI SENSE RIMA: No l'he rimat perquè penso que costa molt rimar paraules i que potser les paraules no volen que les rimi ningú, així són més lliures.

MARGA: Me'l llegeixes?

NOI SENSE RIMA: No.

MARGA: No?

NOI SENSE RIMA: No. Te'l dono, te'l llegeixes, tu a casa, i si t'agrada te'l pots quedar. I si t'agrada molt podries, si et va bé i et sembla just, tornar-me'l i fer-me un petó, no? (*Pausa.*) I si no, me'l tornes i el puc perfeccionar, fins que ja t'agradi molt i et sembli just.

CAÏM: I li has tornat?

MARGA: És clar.

CAÏM: Sense endur-te'l a casa, ni llegir-lo? Per què?

MARGA: Un poema sense rima és un estiu sense sol. I m'hi he vist obligada. (*Al noi.*) No puc deixar que em facis un petó si no pots fer una rima que estigui mínimament bé.

NOI SENSE RIMA: D'acord... (*Surt.*)

1.4 CASA D'EN CAÏM

MARGA: I la mare, on és?

PARE: Ha anat al tros. Deu estar a punt de tornar.

MARGA: Vaig cap a dins, vull dutxar-me.

PARE: Abans et vull olorar.

MARGA: No he fumat, pare.

PARE: No és l'olor del tabac el que vull sentir. L'olor del tabac la sentiria des d'aquí.

MARGA: Deixa'm en pau.

Entra Eva.

EVA: S'ho han endut gairebé tot.

CAÏM, a públic: La mare. Què puc dir d'ella? M'hauria agradat conèixer-la abans, abans de tenir-nos, quan era més jove. Per les fotografies de jove era tan guapa. Ja ho sé que tothom és guapo de jove. Ella era de les poques persones que entenia l'humor del meu pare. I quan reia, el pare es tornava boig.

PARE: Una altra vegada s'ho han endut tot?

EVA: Vénen de nit.

PARE: Però i el vigilant?

EVA: No veu mai res.

PARE: Vols dir que s'emporta una bona comissió.

EVA: Sembla bon home.

PARE: Tothom ho sembla al principi, Eva.

EVA: I què farem?

PARE: Farem guàrdies. Hi aniré jo i en Caïm.

CAÏM: Jo també?

1.5 EL VIGILANT I L'ESTRELLA

PARE i CAÏM s'asseuen a vigilar al camp.

PARE: No veus que és una excusa perquè estiguem tots dos, sols i tranquils.

CAÏM: Podria estar/

PARE: Amb els teus amics, sí. I t'ho passaries millor?

CAÏM: Segurament.

PARE: Us estaríeu drogant, suposo.

CAÏM: No...

PARE: Tu et drogues, fill?

CAÏM: No...

PARE: Ara és l'edat de drogar-te, Caïm. Fes-me cas. Si no ho fas abans dels trenta, no ho provis després, perquè és collonut... Fixa't. Al teu voltant. No te'n cansis d'això... Quin collons de cel estrellat. Vols una cervesa?

CAÏM: No...

PARE: Tens raó, millor un whisky. Saps què vol dir whisky? Aigua de vida. No li expliquis a ta mare.

CAÏM: Una tomba.

PARE: Com era la història que sempre us explicava?

CAÏM: La dels estels?

PARE: Sí... ta mare i les seves històries.

CAÏM: Feia anys que hi havia robatoris,

PARE: però no hi havia lladres a la vall. /**CAÏM:** Els robatoris eren sempre de nit.

EVA: Els robatoris eren sempre de nit, a l'hort que tenia les millors fruites. L'amo vigilava, i es passava tota la nit amb els ulls ben oberts, però en algun moment, quan ja no podia més, se li queien les parpelles i just en aquell instant desapareixien les pomes, els préssecs... deixant els arbres orfes i despullats. Una nit, l'home —fart que li prenguessin

el pèl— va fingir que s’adormia, i quan no faltava gaire per l’alba, una violenta llum va eclipsar els arbres. Va saltar amb totes les forces i va aconseguir atrapar-ne una. Les altres van fugir cap al cel, i allà dalt van quedar, encenent la nit. No eren lladres, eren estrelles. Havia caçat una estrella, que va prometre tornar tota la fruita, i va suplicar-li: «No m’obliguis a viure a la terra.» Però l’home no la va deixar anar. Va tapar amb roba la seva nuesa lluminosa i la va tancar a casa seva. Es van estimar i al cap d’un temps van tenir un fill que va néixer mort, perquè Déu no pot permetre que les estrelles tinguin fills amb els homes. I un capvespre d’estiu, quan la nit era blavenca, l’estrella va escapar-se al cel. L’home va pujar-hi després. I va recórrer la boira de la Via Làctia. I en el pelegrinatge, va reconèixer a la seva estrella. Ella li va suplicar que la deixés, però ell obstinat —com el desig— s’hi va aferrar i en un amagatall del cel, van viure junts. Cada vespre, ella baixava amb les seves germanes a il·luminar la nit de l’univers. I cada matí tornava, i duia fruita que trobava pels camps sembrats del sol i de la lluna...

Així va ser, fins que ja no va ser més.

Un matí, l’estrella no va arribar, i l’home va passejar per la freda boira del cel, tot sol, cridant desesperat. Després va tornar a la terra, i a la terra va morir de pena. No va aconseguir explicar res. Dels seus llavis, que no obria ni per menjar, no va sortir ni una paraula. Potser perquè sabia que aquí a la terra ningú no creuria la seva història. Pel que fa a l’estrella, els científics no coincideixen. Hi ha qui diu que l’amor va desenamorar-la, i hi ha qui diu que no cal anomenar «amor» allò que era llàstima o curiositat. Alguns creuen que ella va fugir de l’home perquè no volia veure’l morir. Segons els

especialistes, les estrelles no entenen el nostre absurd costum de viure tants pocs dies, i tampoc entenen les nostres ganes boges de pujar al cel: no saben res les estrelles de la mort dels homes, però sí que saben que més enllà dels núvols, la gent no pot renéixer en els fills que té, ni en la fruita que planta, ni en els amors que abandona. I va ser llavors, segons sembla, que els amos del cel van decidir renunciar a la fruita que tant els hi agradava, i el camí cap a la terra va ser esborrat per sempre. L'estrella es va penedir d'haver obeït l'ordre que la condemnava a la soledat. Així ho afirma un estudiós que ha dedicat tota la vida a fotografiar els estels fugaços. El que n'està segur, i diu tenir proves, és que els estels fugaços són iguals, perquè tots són un. Aquesta única llum, errant i mullada, és l'estrella que un cop va conèixer el perill i la festa del cos, i es va espantar i va estimar i va fugir i va ser perseguida... Des de llavors el seu cos mut, camina a través de la nit, a la recerca del camí perdut d'aquest món.¹

1 Adaptació del relat *Historia del hombre que en el alto cielo amó a una estrella, y fue por ella abandonado* de Eduardo Galeano.